

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

[Ḥamishah Ḥumshe Torah]

‘im targum Onkelos, u-ferushe Rashi u-ve’ur ye-targum Ashkenazi

Sefer Ba-midbar

Premsla, Yitṣḥaq Itsaḥ ben Tsevi Hirsh

Ofenbakh, 569 [1808 oder 1809]

כה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10257

תרגום אשכנזי

בלק כד כה

וְגַם הָיָה עִדִּי אֶבֶד: כה ויקם
בְּרָעַם וַיִּלְךְ וַיֵּשֶׁב לְמִקְמוֹ וְגַם
בְּלֶק הָלַךְ לְדַרְכּוֹ: פ
כה ח וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּשָׂטִים
וַיִּהְיֶה הָעָם לְזִנּוֹת אֶל־בָּנוֹת
מוֹאָב: ט וַתִּקְרָאן לָעָם לְזִבְחֵי

געהן ענדליך ועל כוזט צו
גרונדע: (כה) הירוף מאכטע
זוך בלעם אויף, אונד
קעהרטע אן זיינען אַרט צו
ריק: אונד בלק צאג אויך
זיינען וועג:
כה (ח) אלו ישראל צו
שטים לאג:
פינג ראז פאלק אן מיט דען
מאכטערן מואבו הוררייא צו
טריבען: (ט) דיזע לודען ראז
פאלק איין, צו דען אפפערטאלען

איהרער

איהרער

תרגום אונקלוס

ר ש"י

וְאֵף אֵינָן לְעֵלְמָא יִיבְרוּן: (כה) ויקם
בְּרָעַם וְאֹל וְתַב לְאַתְרֵיהּ וְאֵף בְּלֶק
אֹל לְאַזְרַחִיהּ:

כה (א) בשטים. כך שמה: לזנות אל
בנות מואב. על ידי ענת בלעם
כדליתא

כה (ח) ויתייב ישראל בשטין ושרי עמא למטעי בתר בנת מואב: (ט) וקראח
לעמא לרביחיה.

טעותהון

באור

הבנים היה לגוי עצום, ושאר בני כנען אשר לא נזכרו באסיהם כתייחסו אליו, וכן ארץ עמרים
תתייחס למזרחים בן חם, ופלאשטים וכפתוריו בניו לעמים אחרים, וכן כנען שפחות הכובדות נתי
פנחס למזכיר משפחת המזכירי ומכיו הוליד את גלעד לגלעד משפחת הגלעדי (במדבר כ"ו)
וכן רבים, אף כאן בני יון אלישה ותרשים ודננים כתייחסו ליון, והם מלכות שליטת, ובתים
היה לגוי עצום, ונחשב למלכות הרביעית. כל זה מודברי הרמב"ן: ועיין עוד שם שהארץ
בדברים נכוחים לספור דעת הראש"ע שחשב מלכות הרומיים עם היוונים למלכות אחת,
והיא המלכות השלישית, וחשב מלכות ישמעאל למלכות הרביעית, בראיותו תוקף ממשלתם,
ונפל פחדם עליו, ונדקו דברי הרמב"ן מדבריו: מיד, ממקום, כמו ועל יד הירדן (שם י"ג),
ויד תהיה לך (דברים כ"ג י"ג): וגם הוא, כתיב שהוא שם יחיד ואם הוא על משפט ל' רבים,
והעד ובני יון אלישה ותרשים כתיב (בראשית י'), שהוא שם עצם אדם. והכונה שיבואו
הרומיים היושבים על יד ים האמלעי (מיטללענדישע זעע) בצפינות דרך ים האמלעי עד סוף
ח"י ועם ביבשה עד אזור ועכו אותם ועט גם את ישראל שגלו לשם והמה נקראים עבריים עם
אברהם ראש ימיסם ואמונתם שהי' מעבר הנהר, ור"ל שיענו המגלים והגולים, עד בוא יושב
גם הוא ויהיה עדי אבד: (כה) ויקם בלעם, כתב הראש"ע כי שוכן הי' ותרדמה כפלה עליו,
וכן אמר טפל וגלוי עינים עכ"ל. והנה מה יענה בפסוק ויקומו וילכו יחדיו אל בחר שבע (שם
כ"ב י"ט) וכן בעשו ויקם וילך ויצו עשו את הבכרה (שם כ"ה ל"ג), והנכון כי הוא כאזור על
האדם המתעורר יון המנוחה ללכת, בין שהיה שומד בין יושב, וכן נמשאת מלה זאת לרוב
קודם לשון הליכה:

כה (א) בשטים, כך שמה, וכן כתוב ויחטו על הירדן מבית הישומן עד אבל השטים,
ובהל בערבות מואב, כי לא זו משם, וגם יהושע שלח משם מרגלים: ויהל,
משעלי הכפל מהבנין הכבד הנוסף: לזנות אל בנות מואב, ע"י ענת בלעם, כדליתא
בבלק (רש"י), ובקמות שהונת הוא לא היתה מומת הנשים, כי אם בענתאסיהם וגדוליה,
אשר

בלק כה

אֱלֹהֵיהֶן וַיֹּאכַל הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּ
לְאֱלֹהֵיהֶן : ג וַיִּצְמַד יִשְׂרָאֵל
לְבַעַר פְּעוֹר וַיַּחַר אֶף יְהוָה
בְּיִשְׂרָאֵל : ד וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
מֹשֶׁה קַח אֶת־כָּל־רֹאשֵׁי הָעַם
וְהוֹקַע אוֹתָם לַיהוָה בְּעֵדְיֶיךָ הַשָּׁמַיִם
וַיֵּשֶׁב חֲרוֹן אַפֵּי־יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל :
ה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־שֹׁפְטֵי
יִשְׂרָאֵל הֲרִגוּ אִישׁ אֶת־אִישׁוֹ

הנצטדים

תרגום אשכנזי קמוג

איהרער גאטטער : דיא
לייטע אסען אונד פֿערעהרטן
איהרע גאטטער : (ג) ישראל
הינג אלוא דעם בעל פעור
נאך : וואריבער דער צאָרן
דעו עוויגען ווידער ישראל
ענטבראנטע : (ד) דער עוויגע
שפראך צו משה, נים אללע
הויפטער דער נאציאָן צוואַם
מען, אונד לאס דיזע, אַם
העללען טאָגע, דעם עוויגען
צור עהרע, אויפֿהענקען : וואַ
ווירד זיך זיין צאָרן פֿאַן
ישראל אַבווענדען : (ה) משה
שפראך צו דען ריכטערן דער
נאציאָן : יעדער ערווירגע
זיינע לייטע, דיא

רש"י

כדאיתא בחלק : (ב) ושתחו לאלהיהן
כשתקף יצרו עליו ואומר לה השמיעי לי והיא
מוציאה לו דמות פעור מסיקה ואומרת לו
השתחו לזה : (ג) פעור - על שם שפוערין
לפניו פי הטבעת ומוציאין רעי חו היא
עבודתו : ויחר אף ה' בישראל - שלח בהם
מגפה : (ד) קח את כל ראשי העם - לשפוט
את העובדים לפעור : והוקע אותם - את
העובדי' : והוקע - היא תלייה כמו שזכינו
בבני שאל והוקענום לה' (שמואל ב' כ"א) ושם
תלייה מפורשת בע"א בסקילה וכל הנסקלי'
כתלין : נגד השמש - לעין כל - ומדרש אגדה
השמש מודיע את החוטאים העין נקפלה
מכנגדו והקמה זרחת עליו : (ה) הרגו איש
אנשיו - כל אחד ואחד מדייני ישראל היה הורג
כדאית'

תרגום אונקלוס

משעתהון ואכל עמא וסגידו
למשעתהון : (ג) ואתחבר ישראל
לבערא פעור ותקיף רוגזא דיי
בישראל : (ד) ואמר יי למשה דכר
ית כל־רישי עמא ודון וקטול דתיב
קטול קדם יי לקביל שטשא ויתוב
תקוף רוגזא דיי מ־ישראל : (ה) ואמר
משה לדני ישראל קטולו גבר
בבריהי דאתחברו

באור

אשר נכלו להם על דבר פעור, כי נכלו להם בזמה להדיחם אחרי בעל פעור, ולכן יתכן שהי'
בלעם בענה שהוא גדול ענתם, ודעתו להרע לישראל ועושה בזה כל יכלתו, כמו שנאמר ויא'
אנה וגי' ולכן הרגוהו בחרב (הרמב"ן) : (ג) ויצמד, לשון חבור, מגזרת צמד בקר :
וחר אף ה' בישראל, שלח בהם מגפה : (ד) קח את כל ראשי העם, לשפוט את העובדים
לפעור (סנהדרין ל"ה) : והוקע, לשון תליה כמו שזכינו בבני שאל, והוקענום לה' (שמואל
ב' כ"א ו'), ושם תליה מפורשת (רש"י) : אוהם, הנכמדים, וכן כתוב ויאמר משה א שפטי
ישראל, והכוונה בכבדי המתרגם הארמית, שידוכי וימיתו את הסייב, ודון וקטול דסייב
קטול, ודון ע"א בסקילה, וכל הנסקלים כתלין : נגד השמש, לעין כל : (ה) הרגו איש
אח

הַנְּצַמְדִים לְבַעַר פְּעוֹר: וַיֹּהַנֶּה
 אִישׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּא וַיִּקְרַב
 אֶל-אָחִיו אֶת-הַמְדִינִית לְעֵינֵי
 מִשְׁהוּ וּלְעֵינֵי כָל-עַדְת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל וְהִמָּה בָכִים פָּתַח אֹהֶל
 מוֹעֵד: וַיֵּרָא פִּינָחָם בֶּן-אֶלְעָזָר
 בֶּן-אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן וַיִּקָּם מִתּוֹךְ
 הָעֵדָה וַיִּקַּח רֶמֶחַ בְּיָדוֹ: וַיָּבֹא
 אַחֲרֵי אִישׁ-יִשְׂרָאֵל אֶל-הַקֶּבֶה

דיא זיך און בעל-פעור גע-
 האנגט האבען: (ו) אינדעם
 קאם איין מאן אזוי דען
 קינדערן ישראל'ן, אונד
 פיררטע איינע מדינטן צו
 זיינען כרידערן, פאר דען
 אזויגען משה, אונד דער
 גאנצען געמיינע דער קינדער
 ישראל'ן: דיא אין דעם איין
 גאנצע דען שטיפטוצער-טו
 גוינטען: (ז) פינחס זארון
 אלעזר, זארון דען פרויטער
 אהרן, זאהע ריווען: שטאנד
 אויף אזוי דער געמיינע, נאם
 איינען שפיס: (ח) גינג דעם
 מאנען אזוי ישראל נאך אין
 דאן שלאפעזימער, אונד

מפסוק

וידקר

תרגום אונקלוס

רש"י

דֹּאֲתַחְבְּרוּ לְבַעַל פְּעוֹר: (ו) וְהָא
 גְבָרָא טַבְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶתָּא וַקְרִיב לֹת
 אָחִיו ית טְרַיְנִיתָא לְעֵינֵי טַשַּׁח
 וּלְעֵינֵי כָל-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל
 וַאֲיָנוּ בְּכוּן פִּתְרַע טַשְׁבוּן זַטְנָא:
 (ז) וַחֲוָא פִּנְחָם בֶּן-אֶלְעָזָר בֶּן-
 אֶהֱרֹן בְּהֵנָּא וַקָּם טַגוּ פְּנִישְׁתָּא וַנְּסִיב
 רוֹטְחָא בְּיָדֵיהּ: (ח) וַעֲלָא פִתְרַע גְּבָרָא
 בְּרִי יִשְׂרָאֵל לְקַבְּתָא וְכוּע

כדאיתא בסנהדרין: (ו) והנה איש מבני
 ישראל בא. כתקננו שבנו של שמעון אבל זמרי
 שה' נשיא שלהם ואחרו לו את כדוכין במיתה
 ואתה יושב בו' כדאיתא באלו הן הנשרפין
 בסנהדרין: את המדיניות. כזבי נת טור:
 לעיני משה. אמרו לו משה זו אסורה או מותרת
 אם תאמר אסורה בת יתרו מי התירה לך בו'
 כדאיתא התם: והמה נוכים. כתעלמה ממנו
 הלכה געו כולם בבכיה. בעגל עמד משה
 כנגד שמים רבוא שנאמר ויטחן עד אשר דק
 וגו' וכאן רפו ידיו לא כדי שיבא פנחס ויעול
 את הראוי לו: (ז) וירא פנחס. ראה מעשה
 וזכר הלכה אמר לו למשה מקובלני מאל
 הבעל ארמית קנאין פוגעין בו אמר לו קרייתא
 דאגרתא איהו להו כרוונקא עיד ויקם רומח בידו ועמר: (ח) א הקנה. אל האהל: אל

קינתה

באור

את אנשיו, כל ב"ד וב"ד ידן את שבנו ואת אלישו, ואמר הראב"ע, וידעו כי הרגו ואם לא
 הזכיר הכתוב ע"כ, וכן נראה מ"ש כי כל איש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלהיך
 מקרבך (דברים ד' ג'), ולדעת רז"ל בסנהדרין היו המתים רבים מאוד יותר מ"ז רבוא, ואמר
 הרמב"ן ז"ל, שאין טונת האגדה ההיא, אלא לומר שכפי המנהג יהיו ההרגונים כל כך, כי
 היו החוטאים רבים, אבל הגין בעדיהם ענין פינחס, כי ע"י קנאתו השיב את חרון אף ה'
 מישראל, והשם לא טוב להוקיע אותם כי אם למען ישבו חרון אפו ותעצר המגפה: ועתה
 בזכות פינחס נעברה המגפה וקיוו הנצמדים, אבל השמידם השם אח"כ טרם עברם את הירדן,
 והו שכתוב כי כל האיש אשר הלך אחרי בעל פעור השמידו ה' אלהיך מקרבך, ואתם הדנקים
 בה'

בלק פינחס כה

תרגום אשכנזי קמר

וַיִּדְבֹר אֶת־שְׁנֵיהֶם אֶת־אִישׁ
 יִשְׂרָאֵל וְאֶת־הָאִשָּׁה אֶל־קַבְחָהּ
 וְהִעֲצֹר הַמִּגְפָּה מֵעַל בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל: טוֹיְהוּ הַמִּתִּים בַּמִּגְפָּה
 אַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִים אֵלֶּי: פ
 וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
 יא פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אֶהֱרֹן
 הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת־חַמְתִּי מֵעַל
 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּקָּנָאוֹ אֶת־קַנְאֹתִי
 יוד זעירא בתוכם

אונד דורכשטאך זיא ביידע,
 זא וואהל דען מאן אויז ישראל,
 אלו דיא פרויא, דורך איהרען
 בויך: דהירדורך ווארד דיא
 זייכע אבגעווענדעט פאן דען
 קינדערן ישראל: (ט) דיא
 אין דיוער זייכע שטארבען:
 ווארען אן דער צאהל פיער
 אונד צוואנציג טויזענד:
 (י) דער עוויגע רעדטע מיט
 משה, אונד שפראך:
 (יא) פינחס, זאָהן אלעזר,
 זאָהן דעז פרויטערן אהרן,
 האט דורך זיינען אייפער פיר
 מיך, מיינען צאָרן פאן דען
 קינדערן ישראל'ז אבגעווענדט:
 אונד

תרגום אונקלוס

רש"י

ובועית תרויהוון יתגברא בדר ישאאל
 וית אקתא למעקא ואתפלי מותנא
 מעל בני ישראל: (ט) ויהו דמיתו
 במותנא עשרין וארבעא אלפין:
 (י) ומליל יי עם משה למיטר:
 (יא) פינחס בדר אלעזר בדר אהרן
 קנא אתיב ית חמתי מעל בני
 ישראל בדר קנאיה ית קנאיתי ביניהון

קובתה * כמו הלחיים והקיבה כיון בחך
 זכרות של זמרי ונקבות שלה ודאו כולם שלא
 לחנם הרגם והרצה נסים נעשו לו כו' כדאיתא
 התם:
 (יא) פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן *
 לפי שהיו השבטים מזויים
 אותו הראיתם בן פוטי זה שפיטס אבי אש
 עגלים לע"א והרג נשיא שבט מישראל לפיכך
 בא הכתוב ויחסו אחר אהרן: בקנאו את
 קנאתי בנקמו את נקמתי בקנפו את הקצף
 שהיה לי לקצוף כל לשון קנאה הוא המתחרה
 לנקוס נקמת דבר אכפורטעמאהן בלע"ז (בל"א
 אייפער

באור

כה' אלהיכם חיים כלכם היום (שם ד' ג' וד'): (ז) וירא, ויקס, כאשר ראה או קס: (ח) הקבה
 ענין אהל, וקרוב לו בלשון הערב שם לחדר קטן עשוי לשכב שם, חדר המטות * קבה, משרש
 קבב, והדגש שבלמ"ד על חסרון העי"ן: קבחה, בטנה, כמו הקבה, וכן תרגם אונקלוס
 למעקא: קבחה, ממה שלא נדגש הבי"ת נראה שאינה מהכפולים, אבל היא מנע"ו מענין
 הדועק והלחיים והקבה, ואחרי שבשמות מנע"ו לא תשתנה תה"ג שתחת הפ"א לעולם, וכן
 במשנה קיבת הככרי וכו' לא תשתנה הניר * בסמיכות, נראה שהנפרד במלה הזאת קיבה
 והראוי בכני קובתה וכל נק"ח תמורת החול"ם אכיו, וענינו כמו בניר", וכמו שת"א ואשכנזי:
 (יא) בקנאו את קנאחי, בנקמו את נקמתי, בקנפו את הקצף שהי' לי לקצף, וכל לשון
 קנאה הוא המתחרה לנקוס נקמת דבר, אכפורטעמאהן בלע"ז * (רש"י), כ"ל אכפורטעמאהן,
 תל"א (אייפער), ובאור הכתוב ע"י שקנא את קנאתי בחך בני ישראל השיב את חמתי מעליהם
 תרגם שלא כליתי אותם בסמתי: בקנאו, נפל הדגש שהי' לסמן הנכין וכן פעמים רבות אס
 האות

בתוכם ולא כליתי את בני
 ישראל בקנאתי: יב לכן אמר
 הנני נתן לו את בריתי שלום:
 יג והיתה לו וירעו אחריו
 ברית כהנת עולם תחת אשר
 קנא לאלהיו ויכפר ער בני
 ישראל: יד ושם איש ישראל
 המכה אשר הכה את המדינית
 זמרי בן סלוא נשיא בית אב

וי קטיעא לשמעני
 זאהן סלוא: איין פאמיליענפירוט

תרגום אונקלוס

ביניהון ולא שציתי ית בני ישראל
 בקנאתי: (יב) לכן אימר הא אבא
 גזר ליה ית קנתי שלום: (יג) ותחי
 ליה ולבנותי פתרוהי קים כהנת
 עלם חלף די קני קדם אלהיה וכפר
 ער בני ישראל: (יד) ושום נקרא
 בר ישראל קטילא די אתקטיל עם
 מדיניתא זמרי בר סלוא רב בית אבא
 לבית

אויפר): (יב) את בריתי שלום • שתהא לו
 לברית שלום כחדם המחויק טובה וחסות לשני
 שעושה עמו טובה אף כאן פירש לו הקב"ה
 שלמותו: (יג) והיתה לו • בריתי זאת:
 ברית כהנת עולם • שאף על פי שכבר
 נתנה כהונה לזרעו של אהרן לא נתנה אלא
 לאהרן ולבניו שנמשחו עמו ותולדותיהם שיולידו
 אחר המשחתן אבל פנחס שטולד קודם לכן ולא
 כמשח לא נא לכלל כהונה עד כאן וכן פנינו
 בזבחים לא נתכנסו פנחס עד שהרגו זמרי:
 לאלהיו • בשביל אלהיו כמו המקנא אתה לי
 וקנאתי לניין (זכריה ס') בשביל ניין:
 (יד) ושם איש ישראל וגומר • במקום שיתם
 חס

באור

האית הריא בש"א תחסר הדגש וכמו המבקשים (שמות ד' י"ט): (יב) לכן אמר, י"ט
 תרגם קולר העברי, בשבוע אימר ליה, וכן מתורגם בל"א: אח ברחי שלום, טעמו את
 בריתי ברית שלום כמו כסאך אלהים, והבנים כן (ראב"ע), ירנה בזה לפי שלא יתכן הכני
 במלה הסמוכה לאחריה, לכן חסר איסור הנסמך, והיותו כדאה שאלת שלום היא תואר הסעל
 כמזכר פעמים רבות, ושעירו הכני כותן לו את בריתו בנתיבה השאלות ומאשרת את מוקבליה:
 (יג) והיתה לו, ברית זאת ברית כהונת עולם (רש"י), ודעת ראב"ע שהן שתי הצעות,
 האחת כמה שנתן לו ברית שלום, פי' שלא יגור מאחי זמרי כי הי' נשיא בית אב, ושכרו שיהי'
 לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם: אשר קנא לאלהיו, בשביל אלהיו כמו קנאתי לניין
 (זכריה ס' ב'), וקנאתי לשם קדשי (יחזקאל ל"ט ד'): (יד) אשר הכה את המדינית,
 עס

לשמעני : טו ושם האשה המכה
 המדינית כזבי בת צור ראש
 אמות בית אב במדין הוא : פ
 וידבר יהוה אל משה לאמר :
 צרור את המדינים והכיתם
 אותם : יח כי צררים הם לכם
 בנבליהם אשר נכלו לכם על
 דבר פעור ועל דבר כזבי בת
 נשיא מדין אחתם המכה ביום

אויז דעם שטאממע שמעון :
 (טו) אונד דיא מדיניטישע
 פרויא , דיא אומקאם, היס
 כזבי , טאָכטער צור : דער
 אויך איין פֿאַמיליענהויפט ,
 אונטער דען פֿאַלקערשאַפֿטן
 צו מדין וואָר : (טו) דער
 עויגע רעדטעע הירויה מיט
 משרה , אונד שפראַך :
 (יז) איבט פֿיינדזעליגקייט
 געגען דיא מדינים אויז : אונד
 שלאַנט זיא : (יח) דען זיא
 האַבען פֿיינדזעליג געגען אייך
 געהאַנדעלט , אינדעם זיא
 אייך מיט הינטערליסט נאָך
 געשטעללט האַבען , דורך
 דען אַבנאַטט פעור : אונד דורך איהרע שוועזטער כזבי , דיא טאָכטער דען מדינישען
 פֿירזטען , דיא אַם טאָגע
 דער

המגפה

פירזטען, דיא אם טאגע

רשי

תרגום אונקלוס

לכות שמעון . (טו) ושום אתתא
 דאתקטילת מדינתא כזבי בת צור
 ריש אומי בית אבא במדין הוא :
 (טו) ומליל יי עם משה למימר :
 (יז) אעיק יתמדינאי ותקטיל יתהון :
 (יח) ארי מעיקין אנון לכון בנבליהון
 דידנבילו לכון על עיסק פעור ועל
 עיסק כזבי בת רבא דמדין אחתהון
 דאתקטירת ביוקא דמותנא

את הדויק לשבח ייחס את הרשע לנכאי : נשיא
 בית אב לשמעוני . לאחד מחמשת בתי אבות
 שהיו לשבט שמעון . דבר אחר להודיע שכו
 של פנחס שזע"פ שזה היה נשיא לא מנע את
 עצמו מלקנח לחילול השם לכך הודיע הכתוב
 מי הוא המוכה : (טו) ושם האשה המוכה
 וגומר . להודיעך שזאתן של מדינים שהפקירו
 בת מלך לזנות כדי להחטיא את ישראל : ראש
 אומות . אחד מחמשת מלכי מדין את איי ואת
 רקס ואת צור וגומר . והוא היה חשוב מבולס
 שנאמר ראש אומות ולפי שכהן בוין בעצמו
 להפקיר בתו מכאן שלישי : בית אב . חמשה
 בתי אבות היו למדין עיפה ועפר וחטך וחבדע
 ואלדעה וזה היה מלך לאחד מהם : (יז) צרור .
 (יח) כי צררים הם לכם . על דבר פעור .
 שהפקירו

באור

עם המדינית : נשיא בית אב , נשיא על אחד מחמשת בתי אבות שהיו לשבט שמעון , ונשיא
 השבט הי' ראש על כל בתי האבות , ולכן בקרא ראש לבית אבותיו : (טו) ראש אמות , ראש
 על משפחה אחת מחמשת המשפחות אשר למדין , כאשר יבאר בזמרו בית אב במדין , ובקרא
 כל אחד מהם בשם מלך , כמ"ש ואת מלכי מדין וגו' את אויות רקס ואת צור וגו' (להלן ל"א
 ח') : (יז) צרור את המדינים , אחד שנתן שכר טוב לנדיק וזה להפרע מן הרשעים : צרור ,
 מקור במקום בווי , כמו אמור זכור : (יח) בנבליהם , ענינו מחשבה רעה וערמה , כמו
 לו א 37 I (4) ויתכללו

דער זייכע וועגען פעורו אומי
 געקאממען איזט : עז וואר
 נאך דער זייכע :
 בו (א) אלו דער עויגע צו
 משה אונד צו אעזר ,
 זארון דעו פרויטערן אהרן
 שפראך ווייז פאלגט :
 (ג) געהמעט דיא אנצאהל
 דער גאנצען געמיינע דער
 קינדער ישראל'ו אויף , פאן
 צוואנציג יאהרען אן , אינד
 דאריבער נאך אייהרען
 פאמיליען : זא פיל אייהרער
 דינוטע טרוון קאנגען , אין
 ישראל : (ג) משה אונד דער
 פרויטער אלעזר רעדעטע
 מיט אייהגען דיזערהאלב און
 דען געפילדען מואב'ו :

המגפה על דבר פעור : יט וידבר
 אחרי המגפה פ פסקא באמצע פסקא
 בו ויאמר יהוה אל משה
 ואל אלעזר בן אהרן הבר
 לאמר : שאו את ראשו בל
 עדת בני ישראל מן עשרים
 שנה ומעלה לבית אבתם כל
 יצא צבא בישראל : י וידבר
 משה ואלעזר הכהן אתם
 בערבת מואב על ירדן ירחו
 לאמר

אם ירדן נעגען ירחו ,

אונד

רש"י

תרגום אונקלוס

שהפקירו בנותיה' לטות כדי להטעותכם אחר
 פעור . ואת מואב לא נזה להשמיד מפני רות
 שהיתה עתידה לנאת כדאמרינן בבבא קמא :
 (יט) ויהי אחרי המגפה וגומר . משל לרועה
 שנכנסו זאבים לתוך עדרו והרגו בהן והוא
 עונה אותן לידע מנין הותרות . ד"א כשיבא
 ממזרים וממסרו למשה נמסרו לו במנין עכאון
 שקרב למות ולהחזיר נאטו מחזיקין במנין :
 בו (ב) לבית אבותם . על שנת האב
 יתיחסבולא אחר האם : (ג) וידבר משה
 ואלעזר הכהן איתם : דברו עמם על זאת שנת
 המקום למותם : לאמר . אמרו להם גרוכי'
 אתם לימות : (ד) מן עשרים שנה ומעלה
 כאשר

דמותנא על עיסק פעור : (יט) וידבר
 בטר טותנא :
 בו (א) ואמר יי למשה ולאלעזר
 בר אהרן פהנא למיטר :
 (ב) קבילויתחושבן כל פגשתא דמני
 ישראל טבר עשרין שנין ולעלא
 לבית אבהתהון כל גפיק תיקא
 בישראל : (ג) וטליל משה ואלעזר
 כהנא ואטרו למטני יתהון במשערא
 דמואב על ירדנא דיריחו למיטר :

באור

ויתנכלו איתו (בראשית ל"ז"ח) , כי בתחבולות ערמה נקצו להדיחכם מעל ה' להנמד לנבל
 פעור ועל דבר כונוי אסתם :
 בו (א) ויאמר ה' אל משה , הפסוק הזה מסובר על ויהי אחרי המגפה , ובאירו שהיה
 אחרי המגפה כאשר נזכר ה' למות את ישראל , כי על המזבים החלה חמר לחלה
 תחלק הארץ , לכן היה נריך לדעת מהספר הנותרים מהם אחרי המגפה : שאו את ראש
 ת"א קבילויתחושבן , וכן מתורגם בל"א : כל יצא צבא , יתכן שגלת נכח תואר הפעל הוא
 ופירושו יביאת נכא , וכבר פירשתי למעלה (א' י"ג) : (ג) אתם , עמם וכן רבים : על ירדן
 ירחו